

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/59/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116203861
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6116203861.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivica Hanuskovej v právnej veci starostlivosti o maloletého Q. X. U., nar. XX. XX. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa rodičov matky U.. P. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. W., S. XX a otca U.. Q. U., nar. XX. XX. IXXX, bytom W. W., F. XXXX/X, o návrhu starých rodičov maloletého dieťaťa U.. P. W., nar. XX. XX. XXXX a G.. U. W., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom W. W., S. XX, v konaní o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/76/2016 - 183 zo dňa 07. 06. 2016, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 31P/228/2013-66 z 13. 09. 2013 vo výroku o výchove a výžive maloletého Q. X. U., dieťa zveril do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti U.. P. W., nar. XX. XX. XXXX a G.. U. W., nar. XX. XX. XXXX, ktorí sú povinní zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého a oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Každému z rodičov uložil povinnosť platiť výživné na maloletého Q. X. U., nar. XX. XX. XXXX mesačne sumou vo výške 70,- EUR počnúc od právoplatnosti rozsudku k rukám navrhovateľov (starých rodičov) U.. P. W. a G.. U. W., vždy mesačne vopred, najneskôr do 15. dňa toho ktorého mesiaca.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že náhradná osobná starostlivosť sa nariaďuje v prípadoch, kedy rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa. Maloletý pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené. Naposledy bolo vo veci maloletého rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 31P/228/2013-66 z 13. 09. 2013, ktorým bola schválená dohoda rodičov, na základe ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca, matka sa zaviazala prispievať výživným 60 EUR mesačne a bol upravený styk matky s maloletým. Podľa návrhu starých rodičov dieťaťa, maloletý sa od 21. 03. 2016 nepretržite zdržiaval v ich domácnosti po konflikte s otcom, od ktorého utiekol. V centre drogových závislostí bola u maloletého zistená prítomnosť drog. Navrhovatelia uviedli, že svojím návrhom usilujú o vyňatie dieťaťa z nevhodného prostredia. Starostlivosť o neho zvládajú, maloletý svojich starých rodičov rešpektuje a dôveruje im. Navrhovatelia absolvovali poradensko-psychologický proces. Maloletý pozná domácnosť starých rodičov, v ktorej do veku 4 rokov býval a následne chodil na prázdniny a víkendy. Navrhovatelia poznajú povahu maloletého, jeho zdravotný stav, školu a učiteľov. Maloletý navštevoval 8. ročník ZŠ a jeho výsledky v škole zodpovedali tomu, že nebol systematicky vedený k učeniu. Po príchode maloletého, ktorý si od otca nezobral, dieťaťu zakúpili základné potreby, oblečenie, obuv, zariadenie detskej izby. Navrhovatelia

bývajú v 3-izbovom byte, za služby a inkaso uhrádzajú 180 EUR + 60 EUR. V domácnosti mali výdavky na stravovanie okolo 100 EUR. Matka o maloletého prejavuje záujem, je s ním v kontakte, maloletý má k matke dobrý vzťah. Prekážkou zvereniu maloletého matke je to, že sa podrobila protialkohollickej liečbe, od ktorej ubehol krátky čas. Matka maloletého uviedla, že navrhovateľom v starostlivosti o maloletého plne dôveruje a v danej situácii je zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti starých rodičov najlepším riešením. Matka ďalej uviedla, že býva s priateľom v 2-izbovom byte a svoje výdavky na bývanie vyčíslila sumou 355 EUR mesačne. Matka má príjem 750 EUR mesačne, má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére, na ktorú platí určené výživné v sume 70 EUR. Kolízny opatrovník odporučil návrhu vyhovieť. Otec v písomnom vyjadrení z 15. 03. 2016 žiadal návrh zamietnuť. Poprel všetky tvrdenia navrhovateľov ako nepravdivé a vykonštruované. Život maloletého po jeho zverení otcovi bol šťastný a lepší ako 12 rokov, ktoré maloletý prežil pri matke, vrátane nezáujmu a zlého vplyvu zo strany navrhovateľov. Maloletý mal u otca vytvorené také podmienky, aké mu mohol vytvoriť. Maloletý ako jediný z jeho troch detí mal vlastnú izbu s vybavením. Otec sa na pojednávanie nedostavil a bolo rozhodnuté v jeho neprítomnosti.

3. Súd prvej inštancie zistil, že maloletý bol po rozvoze rodičov zverený do osobnej starostlivosti matke, následne bolo rozhodnuté o zmene výchovného prostredia a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti otcovi. Otec starostlivosť o maloletého nezvládal, vo svojej domácnosti maloletému nevytváral pokojné a stabilné prostredie pre všestranný vývoj dieťaťa. Zotrvanie dieťaťa v domácnosti otca by ohrozovalo jeho ďalší priaznivý vývoj, lebo starostlivosť a výchovné prostriedky otca neboli primerané tomu, aby zabezpečil ochranu, dôstojnosť, telesný, duševný, citový vývin dieťaťa. Otec maloletého bol nečinný, nespolupracoval, neprejavil skutočný záujem naďalej zabezpečovať starostlivosť o maloletého. Ani matka maloletého vzhľadom na krátku dobu svojej resocializácie a vek dieťaťa nedávala záruku, že by bola schopná výchovu maloletého v tomto období zvládnuť. Súd mal preukázané, že navrhovatelia majú pre výchovu maloletého vytvorené vhodné bytové podmienky a domácnosť. Pri pohovore maloletý prejavil vôľu zotrvať v domácnosti navrhovateľov.

4. Zverením maloletého do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti nezanikla rodičom ich zákonná vyživovacia povinnosť. Maloletý bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vo veku 15 rokov, navštevoval 8. ročník ZŠ. Maloletý bol vedený v alergologickej ambulancii Podľa správy Sociálnej poisťovne Bratislava navrhovateľka poberala starobný dôchodok 616,60 EUR a navrhovateľ 415,60 EUR. Podľa potvrdenia zamestnávateľa matka mala príjem 849,49 Eur mesačne. Otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu. Lustráciou v Sociálnej poisťovni súd nezistil jeho zamestnávateľa a jeho príjem sa nepodarilo zistiť. Pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti súd vychádzal z toho, že otec má vysokoškolské právnické vzdelanie rovnako ako matka a preto je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať príjem ako matka. Pri určení vyživovacej povinnosti každého z rodičov potom vychádzal zo zisteného príjmu matky a každému z rodičov určil výšku výživného v sume 70 EUR. Určené výživné zodpovedá právu maloletého podieľať sa na životnej úrovni rodičov dieťaťa.

5. Súd prvej inštancie právne zdôvodnil zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti ustanovením § 45 Zákona o rodine a na zdôvodnenie vyživovacej povinnosti uviedol § 62 ods. 2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie otec maloletého. Namietal, že mu postupom súdu bolo znemožnené konať pred súdom. Namietal, že postupom súdu pri doručovaní písomností boli porušené jeho procesné práva a znemožnená účasť na pojednávaní. Okresnému súdu vytýkal nesprávne a neúplne zistený skutkový stav. O súdnom konaní sa dozvedel až zo šerení, ktoré vykonal Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ďalej uviedol, že maloletý na popud navrhovateľov dňa 21. 03. 2016 ušiel z domácnosti otca, ktorú stihol zdevastovať. Od uvedeného dátumu bol otec psychicky indisponovaný a spolu s rodinou sa odsťahovali do P., kde bývajú v rozstavanej chate. Otec uviedol, že poštu preberá na adrese E. cesta XXX/XX, P., u pána F. T., nakoľko do lokality chatky pošta nechodí. Poštu otec preberá aj na adrese svojho trvalého bydliska v W. W., F. XXXX/X, kde mu zásielky preberá jeho matka. V dôsledku svojho zdravotného stavu v apríli a máji 2016 nebol schopný zisťovať stav konania na súde. O vyhlásení rozsudku sa dozvedel iba prostredníctvom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Rozhodnutie si potom prevzal na pošte. Zopakoval, že navrhovatelia uviedli na odôvodnenie návrhu nepravdivé a zavádzajúce tvrdenia. On syna X. vodil do aj zo školy, pretože maloletý je kvôli poruchám aktivity a pozornosti integrovaným žiakom. So synom sa učil a platil mu doučovanie angličtiny a matematiky. Študijné výsledky zodpovedali rozumovej úrovni dieťaťa

a jeho zdravotným poruchám. Otec mal prehľad o voľno-časových aktivitách a pohybe dieťaťa. Otec tvrdil, že maloletý si robil čo chcel iba keď bol u navrhovateľov alebo svojej matky. Vtedy fajčil, pil alkohol, začal užívať a predával marihuanu, čo sa prejavilo v lete 2015. Následne otec na odporúčanie Centra pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie v Banskej Bystrici dosiahol umiestnenie dieťaťa v Diagnostickom centre v Ružomberku. Zdravotnú starostlivosť o syna si plnil zodpovedne, k detskej pedopsychiatričke začal s maloletým synom chodiť na základe odporúčania obvodného lekára. Navrhovatelia ako starí rodičia maloletého sa o dieťa predtým vážne nezaujímali, dieťa im bolo 14 rokov ľahostajné, a to aj vtedy, keď sa matka vzdala jeho výchovy, nakoľko maloletý bol u matky zanedbávaný, psychicky zničený čo sa doteraz prejavuje na zdravotnom stave a správaní dieťaťa. Súd by podrobnejším dokazovaním zistil, že navrhovatelia nezvládli ani výchovu svojej dcéry a matky dieťaťa. Maloletý pod vplyvom navrhovateľov prestal rešpektovať ľudské hodnoty, jeho správanie sa rapídne zhoršilo, fajčil, užíval drogy, poneviera sa po parkoch a nákupných centrách a to aj vo večerných hodinách a dopúšťal sa krádeží. Otec tvrdil, že dieťa chodí špinavé a v tých istých veciach, ktoré malo u otca. Dňa 21. 03. 2016 maloletý X. ušiel od otca na popud svojej matky a starých rodičov, z domácnosti otca ukradol finančnú hotovosť a zlaté šperky. Správanie maloletého sa zhoršilo po nariadení predbežného opatrenia súdu, ktorým bol maloletý zverený do starostlivosti navrhovateľov. Zhoršili sa školské výsledky dieťaťa, maloletý dostal riaditeľské pokarhanie a na konci školského roka zníženú známku zo správania. Maloletý prepadol z predmetu matematika. Aj zdravotný stav dieťaťa je zanedbaný. Maloletý sa podrobuje výchovnému opatreniu v Centre pre liečbu drogových závislostí a Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici nariadil výchovné opatrenie. Otec má záujem, aby z maloletého vyrástol slušný a bezproblémový človek, čo je podľa neho v domácnosti starých rodičov dieťaťa nedosiahnuteľné. V odvolaní proti výroku o určení vyživovacej povinnosti vo výške 70,- EUR otec uviedol, že výživné okresný súd určil iba na základe lustrácie v Sociálnej poisťovni a nijakým spôsobom nepreveril jeho príjmy ani majetkové pomery. Súd nezisťoval oprávnené výdavky otca, ktoré sú z dôvodu jeho zdravotného stavu neúnosné. Otec ukončil posledné zamestnanie v lete 2014 kedy sa mu zhoršil zdravotný stav. Uviedol, že trpí vysokým krvným tlakom, má cukrovku, dnu, chronickú bolesť nôh, depresie, navštevuje psychiatrickú ambulanciu. Pokiaľ sa otec chcel zamestnať, vyžadujú od neho potvrdenie o zdravotnom stave. Je riadne evidovaný na úrade práce sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie. Nepoberá žiadne dávky a nemá na ne nárok vzhľadom na príjem a rodičovský príspevok manželky. Podstupuje vyšetrenia potrebné pre priznanie invalidného dôchodku. Otec výpadky v príjmoch riešil pôžičkami, ktoré nie je k dnešnému dňu schopný splácať ani vrátiť. Jeho vyživovacia povinnosť mala byť stanovená vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa. Z uvedených dôvodov žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť, maloletému uložiť ochrannú výchovu alebo výchovné opatrenie o umiestnení maloletého dieťaťa v diagnostickom alebo reedukačnom centre.

7. Navrhovatelia vo vyjadrení uviedli, že otec dieťaťa v odvolaní znevažuje ich rodinu. Maloleté dieťa sa nepravdivo snažil vykresliť ako nezvládnutého chlapca so zlým vplyvom starých rodičov na jeho vývoj. Starí rodičia sa o maloletého starajú a dbajú o jeho vzdelávanie. V snahe pomôcť odstrániť nedostatky vo vedomostiach učiva z matematiky maloletému zabezpečili doučovanie. Z odvolania otca vyplýva, že otcovi nejde o zverenie dieťaťa, ale o výšku určeného výživného.

8. Matka maloletého sa k odvolaniu otca nevyjadřila.

9. Kolízny opatrovník navrhol rozhodnutie okresného súdu v starostlivosti a výchove potvrdiť ako vecne správne, pretože je v záujme maloletého dieťaťa. Maloletý potrebuje stabilné podmienky, ktoré mu starí rodičia vedia poskytnúť. Starí rodičia spolupracujú so sociálnym kurátorom úradu.

10. Odvolaciemu súdu bola vec predložená po nadobudnutí účinnosti zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) od 01. 07. 2016, ktorý platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa prechodného ustanovenia § 395 ods. 1 CMP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 395 ods. 2 CMP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Nová právna úprava vychádza z princípu okamžitej aplikácie procesnoprávných noriem CMP a súčasne rešpektuje účinok procesných podaní urobených do 30. 06. 2016.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 45 ods.1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

14. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

15. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

16. Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 5, veta prvá Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa § 76 ods.1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

20. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj obsah súdneho spisu a zistil, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe správne a dostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý okresný súd správne právne posúdil a svoje úvahy a rozhodnutie náležite a v potrebnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd na dôvody uvedené v rozhodnutí okresného súdu poukazuje a stotožňuje sa s nimi v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

21. Skutočnosti, ktoré uviedol otec maloletého dieťaťa v odvolaní, nemali vplyv na správnosť posúdenia veci v tomto konaní. Okresný súd zo skutkových okolností prípadu správne zistil, že v najlepšom záujme maloletého Q. X. U. je, aby bol zverení do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, ktorí sú starými rodičmi maloletého z matkinej strany, a ktorí majú predpoklady na konsolidáciu osobných a osobnostných pomerov maloletého dieťaťa po tom, ako boli zistené vážne nedostatky v jeho vývine a vzdelávaní. Otec maloletého nevyvrátil závery súdu prvej inštancie, že osobnú starostlivosť o maloletého nezvládal a že vo svojej domácnosti maloletému nevytváral pokojné a stabilné prostredie pre všestranný vývoj dieťaťa. Otec sa v odvolaní namietal, že neuspokojivé školské výsledky a záhaľčivý spôsob života sú dôsledkom vplyvu navrhovateľov, resp. predchádzajúcej nedostatočnej osobnej starostlivosti matky maloletého. Tvrdenia otca ohľadne negatívneho vplyvu navrhovateľov sú v rozpore so zisteniami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a stanoviskom kolízneho opatrovníka.

22. Z písomných vyjadrení otca mali ďalej vyplývať jeho neustálené pomery tak ohľadom bývania, ako aj príjmových a majetkových pomerov. Tvrdenia otca ohľadom nepriaznivých príjmových pomerov a zlom zdravotnom stave, ktoré mali nastať v lete 2014 otec nepreukázal, hoci tak mal možnosť urobiť už v čase,

keď mal maloletého v osobnej starostlivosti, kedy bolo v jeho záujme domáhať sa úpravy vyživovacej povinnosti druhého z rodičov. Tvrdenia, že jeho osobné, zdravotné, majetkové pomery a dlhy, ktoré nie je schopný splácať, mu neumožňujú platiť určené výživné, nijako nekonkretizoval. Navyše otcovi musí byť známe, že vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu má prednosť pred inými výdavkami rodiča. Okresný súd preto pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca správne vychádzal z veku maloletého, ktorý už dosiahol 15 rokov, ako aj odôvodnených potrieb dieťaťa, ktorého životná úroveň má zodpovedať životnej úrovni jeho rodičov. Obaja rodičia majú právnické vzdelanie a nepreukázali neschopnosť uplatniť sa s dosiahnutým vzdelaním v zamestnaní a pri zabezpečovaní potrebných príjmov. Z toho dôvodu považuje odvolací súd za správny záver, že určená vyživovacia povinnosť otca vzhľadom na dosiahnuté právnické vzdelanie zodpovedá jeho príjmovým schopnostiam a možnostiam.

23. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, vyvodil z neho zodpovedajúci právny záver, rešpektoval príslušnú právnu úpravu a zohľadnil všetky právne významné skutočnosti. Jeho rozhodnutie je preto vecne správne a krajský súd ako súd odvolací ho potvrdil.

24. . Rozhodnutie bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) § 428 CSP.

Toto uznesenie je vykonateľné len čo bolo vyhotovené. Na výkon neodkladného opatrenia je miestne príslušný súd, ktorý opatrenie nariadil; ak neodkladné opatrenie nariadil odvolací súd, je miestne príslušný súd prvej inštancie. Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, súd môže povinnému uložiť pokutu do 1 000 €, zastaviť výplatu rodičovského príspevku povinnému a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdať ho tomu, komu bolo maloleté dieťa podľa rozhodnutia zverené, a to aj bez návrhu (§ 367 ods. 3, § 376 ods.3, § 383 ods. 1, § 386 ods. 1 CMP).